

domačih deklic še kacij 20 rejenk na hrani in stanovanji. Sploh dajejo zvedenci tej šoli čast in priznanje, da jako dobro napreduje.)

Proti farni cerkvi na griči ozirajočemu silil se mi je v spomin tudi moj rojak † č. g. Janez Hlebš, ki pričakuje na ondotnem pokopališču glasu angeljeve trombe. Kot duhoven pomočnik v Trnovem službujoč postal je l. 1855. o času kolere, izpolnujoč svoje težavne dolžnosti, žrtva svojega poklica. Iz daljave sem poslal toraj njegovim koščicam tihi klic in voščilo: Počivajte v večnem miru!

O poletnem času je videti življenje in bivanje v Trnovim prav prijetno; — žali, da ima pa po zimi ta kraj baje tudi svojo senčno stran, namreč: huda burja ima tudi v tej okolici silno moč. Pred 10 leti odtrgala je bila pri Mali Bukovici 4 vagone od poštnega vlaka in jih prekucnila; k sreči je bilo to ravno pri stražnici nad Malo Bukovico, kjer je svet raven; potovalcem v vagonih se razun strahu ni zgodilo nič žalega. Bilo je ravno na Sv. Večer okolu 6. ure.

Ker se v duhu pomudujem že toliko časa na trnovski postaji, naj omenim še dveh rečij. Gotovo je marsikateri bralec „Novic“ že bral ali pa čul, da bi Tržačani radi speljali po vodovodu hladno rečico Bistrico v Trst in s tem preskrbeli si dobro zdravo pitno vodo. Omenjena rečica izvira tik nad vasjo Bistrico iz več močnih studencev, teče skoz vas in se izliva kakih 800 metrov pod njo v vodo Reko. Na svojem kratkem teku goni kacij 20 mlinov in žag. Tržačani hodijo že nad 20 let kupovat in se poganjat za Bistrico, in pravijo, da so v te namene potrošili že nad sto tisoč gld.; vendar do zdaj še ni nič gotovega, ali bodo vzeli vodo ali ne.

Omenim naj tudi zgoraj omenjene vode Reke. Ona izvira kot neznaten potočič v Dletu med Pograjami in Klano v Istri, teče po celi trnovsko-vremški dolini, ter se izliva pod Škocijanom (ki kipi na visoki skalnati pečini zelo enako našemu gorenjskemu bledskemu gradu [glej sliko v Valvazorjevi II. knjigi, stran 276] kmalu onkraj kranjske meje v škocijansko jamo, in priteče po tem po dolgem podzemeljskem teku še le pri Devinu zopet na površje, kjer se pod imenom Timava izliva v Jadransko morje. Starim rimskim pisateljem je bila voda Reka neki uzor vsega čudnega. Saj pa je bilo o taistih časih tudi okrog nje vse lepo. Razprostirali so se ob njej temni gozdi in divje-romantično skalovje. Naše dni pa, ko so izginile šume, zginila je tudi slava vode Reke. Zlasti od Vrem naprej okoli Škocijana, kjer postane svet bolj odprt, kaže goli Kras svoj žalostni obraz. Skalnata obrežja ravno imenovane reke so vendar ostala še vedno stara, za novo pogojzdenje teh krajev se tudi mnogo stori, — mogoče, da čez dolga leta postane ta okolica zopet bolj zanimiva in znamenita. Omenim naj še to, da za župnijsko cerkvijo v Vremah nareja Reka nekako jezero, da se lahko vozi s čolnami po njej. In tako je res, da je dežela naša v vseh treh njenih oddelkih prava „dežela čudov“: le škoda, da se vse premalo piše o tem, in

da se o nas in naši lepi domovini le preveč vresničujejo besede: „Vse imamo, pa ne znamo!“

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Kongres arheologov in antropologov je te dni bil v Sarajevem. Zbrali so se bili slavni učenjaki iz raznih evropskih držav, mej njimi Ranko iz Berolina, Mortillet iz Pariza, Munro iz Anglije.

Nemščina se kot drugi deželni jezik uči na Češkem na 474, v Galiciji na 238, v Bukovini na 229, na Moravskem na 149, na Primorskem na 128, na Kranjskem na 68, v Šleziji na 50, na Tirolskem na 14 in v Dalmaciji na 2 šolah. Zanimivo bi bilo pač tudi vedeti, na koliko nemških šolah se uči kot slovanski jezik kot drugi deželni jezik.

Meteorologične postaje. Okrajna glavarstva na Štajarskem dobila so nalog, da naj posebno pospešujejo snovanje meteorologičnih postaj.

Novice.

— Cesarjev rojstni dan praznoval se je po celi širni Avstriji s slovesnimi sv. mašami in drugimi slavnostmi najveličastnejše. Tudi vsikdar svojemu vladarju zvesti slovenski rod je ta dan slovesno praznoval in pošiljal prevroče želje Vsemogočnemu, da bi mu predobrega vladarja ohranil še na mnogaja leta.

— Osobna vest. Začasni učitelj na ženskem učiteljišči v Gorici, g. Viktor Bežek je imenovan glavnim učiteljem na učiteljišči v Ljubljani.

— Cesarsko slavnost. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. presvitlega cesarja priredil je minolo nedeljo na Koslerjevem vrtu odbor za napravo vojaškega spomenika v Ljubljani združen z kranjskim vojaškim veteranskim korom veliko cesarsko slavnost. Pri slavnosti je svirala vojaška godba. Po napitnici na cesarja, ki je vzbudila splošno navdušenje, odposlal se je cesarju udanostni telegram. Cesar se je na to udanostno izjavo tudi telegrafičnim potom zahvalil. Slavnosti prisustovalo je več dostojanstvenikov. Deželnega predsednika je zastopal g. dvorni svetnik Schemerl. Čisti dohodek veselice se je odmenil za napravo vojaškega spomenika v Ljubljani.

— Cesarska pesem. Deželni šolski svet kranjski je naročil s posebnim razpisom, da se sme cesarska pesem, pri kateri so se udomačile razne varijante v prihodnje peti v naših šolah le po izvirnem napevu, kakor ga je priobčil „Učiteljski Tovariš“ meseca januarja letos. Dotični napev s slovenskim teksom se dobi tudi v posebnem odtisu v Miličevi tiskarni po 4 kr. izvod.

— Družba sv. Cirila in Metoda je od 28. rožnika do 15. mal. srpana prejela te le darove: Slavno upravnništvo „Mirovo“ je poslalo zbirko „prvih kron“ v znesku 170 gld. 50 kr. vsega vkup je do sedaj vrli „Mir“ nabral 1293 „prvih kron“ za našo družbo. Novoustanovljena ženska podružnica v Krškem nas je razveselila s 100 gld., ki so deloma čisti dohodek od koncerta prirejenega pod vodstvom g. Potrebina v korist naši družbi, deloma udnina in darovi. Največ zaslug pri ustanovitvi podružnice imajo gospe M. Pfeiferjeva, J. Hočevanjeva, A. Jugovičeva, M. Kesslerjeva in gospdč. A. Schmidingerjeva. Akademiska podružnica vnetih graških velikošolcev nam je poslala 100 gld. Kakor do sedaj tri leta, tako so tudi za leto 1894. slovenski bogoslovci v Gorici poslali 100 gld. pokroviteljine. Izgledi vlečejo! G. Josip Rode, po-

sestnik v Kamniku, nam je poslal po gosp. mestnem županu J. Močniku drugo polovico pokroviteljine v znesku 100 kron. Vitanjska posojilnica pod načelnštvom v. č. g. župnika J. Žičkarja je v našo korist za l. 1893 obrestinosno naložila 10 gld., za l. 1894 pa 15 gld. in bo toliko časa prilagala, da se nabere za pokroviteljino potrebna vsota 100 gld. — Neumorno delavna litijska podružnica je pri občnem zboru 3. rožnika 1894 l. nabrala 79 gld., cerkniška na Goriškem pri občnem zboru 4. rožnika t. l. pa 51 gld. 40 kr., kar nam je poslal č. g. kapelan Fr. Šmid. — G. Grossmann iz Novega Mesta nam je poslal 13 gld., ki jih je nabral neimenovan narodnjak iz Žužemperka ob priliki „Pravnikovega“ izleta v Novo Mesto pri zaostalih pravniki pri Štemburji v Kandiji. — Preč. g. Fr. Terenčak, dekan in mestni župnik v Brežicah, je pristopil kot ustanovnik k tamošnji naši podružnici z doneskom 10 gld. Dalje so še darovali: G. M. P. v K. V. 10 K.; sl. društvo češkoslovanskih rudniških akademikov v Prokopu v Ljubnem na Štajerskem 3 gld. 88 kr., g. J. A. po preč. g. dr. Lampetu 6 K. v. č. g. Andrej Pavlica, stolni vikar v Gorici, 6 K., g. Stražiška 6 K. kot Ciril-Metodijski dar in za slovensko šolo v Velikoveci. Neimenovanec 6 K. Zahvaljujoč se požrtvovalnim domorodcem, prosimo rodoljubno slovensko občinstvo, da bi se nas prav pogosto spominjalo, ker izdali smo letos uže več za slovenske šole, kakor so nam izročili rojaki.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Nova ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** se je osnovala v Škofji vasi na Spod. Štajarskem. Slava zavednim Štajerkam!

— **Gimnazija v Celji.** „Vaterland“ ve povedati, da je zagotovljena ustanovitev samostojne slovenske nižje gimnazije v Celji.

— **Toča** je pobila danes teden opoldne po Št. Vidu, Ježici in Črnučah v ljubljanski okolici. Tudi drugod je močan vihar, ki je divjal takrat, napravil mnogo škode pri poljskih pridelkih.

— **Šesta glavna skupščina učiteljske «Zaveze»** vršila se je ob obilni udeležbi dne 17. avgusta t. l. v Gorici. Zbranih je bilo okoli 200 učiteljev in učiteljic. Prav dobro so bili zastopani Štajarci, slabo pa Kranjci posebno Ljubljana, ki je poslala k shodu le enega samega zastopnika. Res prevelika mlačnost ljubljanskih učiteljev. Razprave so bile važne in poučne. Zborovalce je prav toplo pozdravil vladni zastopnik. Zabave prirejene tem povodom, so bile kaj dobro obiskane. Banketa se je udeležilo do 150 oseb. Posebno navdušeno je bil sprejet dr. Gregorčičev govor. V govorih povdarjala se je sicer tudi sloga mej duhovskim in učiteljskim stanom. V odbor zaveze se je volil stari odbor.

— **Deželnozbornske volitve na Goriškem.** Na mesto odstopivših poslancev gg.: prof. Čerina in dr. Lisjaka vršile se bodo nadomestne volitve dne 27. in 28. t. m. Prvo poslansko mesto pripada kmetski skupini goriške okolice, drugo pa veleposestnikom. Kandidatom za kmetsko skupino se je postavil č. g. Blaž Grča, župnik v Šempasu, kandidatom veleposestnikov pa gospod Ant. Klančič, veleposestnik in župan v Podgori.

— **Samoslovenski ulični napisi v Ljubljani.** Te dni pričeli so pribijati po mestu samoslovenske ulične tablice.

— **Desetletnica «Delavskega bralnega društva» v Idriji** vršila se je prav slovesno minolo nedeljo. Vspela je vrlo lepo in obila udeležba je pokazala, da društvo uživa simpatije v vseh slojih idrijskega prebivalstva in to vkljub spletkam, ki so se zadnji čas pojavile napram temu potrebnemu in dobremu društvu.

— **Konjsko dirko** priredi konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske dne 10. sept. v Št. Jerneju.

— **Tatu** so zasačili in prijeli v Leskovčevi hiši na Tržaški cesti v Ljubljani, ko je vlomil v noči od minolega

torka na sredo v neko stanovanje in hotel krasti. Tat je Fr. Kežman iz Solkana pri Gorici. Imel je tovariša, ki je pa ušel. Pri Kežmanu so našli devet vitrihov in več pokradenega blaga.

— **Podpore gasilnim društvom.** Za l. 1893. so kranjskem deželnem odboru vplačale 2 % gasilno-stražnega prispevka nastopne na Kranjskem poslujoče zavarovalnice in sicer: „Graška vzajemna zavarovalnica“ 1610 gld. 55 kr.; „Slavija“ 1346 gld. 71 1/2 kr.; „Avstr. Phoenix“ 734 gld. 23 1/2 kr.; „Assicurazioni Generali“ 503 gld. 12 kr.; „Francohongroise“ 407 gld. 50 kr.; „Riunione Adriatica di Sicurtà“ 405 gld. 46 kr.; „North British and Mercantile“ 271 gld. 5 kr.; „Dunav“ 214 gld. 47 kr.; „Fonciere“ 208 gld. 4 kr.; „Dunajska zavarovalna družba“ 207 gld. 36 kr.; „Concordia“ 185 gld. 30 kr.; „Unio Catholica“ 78 gld. 8 kr.; „Montanska družba“ 44 gld. 16 kr.; „Lipska zavarovalna družba“ 1 gld. 33 kr.; skupaj 6217 gld. 37 kr. Deželni odbor je na podlagi došlih prošenj dovolil nastopne podpore iz gasilnostražnega zaklada: Kranjski zavezi 500 gld., ljubljanskemu gasilnemu društvu 300 gld., gasilnim društvom v Il. Bistrici, Kropi in Št. Petru pri Postojini po 200 gld., gasilnim društvom v Postojini, Kranji, Mengišu, Gorenjih Gorjah, Črnem vrhu nad Idrijo, Žužemperku in Kamniku po 150 gld., gasilnemu društvu v Studencu 130 gld., gasilnim društvom v Dolu, Komendi, Blokah, Senožečah in Predgradom po 120 gld., gas. društvom na Jesenicah, Škofji Loki, Brdu, Železnikih, Litiji, Vrhniki, Radoljici, Zagorji na Krasu, Spod. Šiški, Št. Vid pri Ljubljani, Begnje, Viču-Glineah, Vipavi in Bizoviku po 100 gld., gasilnim društvom v Staremtrgu pri Ložu, Domžalah, Kočevji, Dovjem, Dolu, Šmartnu pri Litiji, Tržiči, Planini, Novem mestu, Dol. Logatcu, Bledu in Višnjigori po 80 gld., gas. društvom v Borovnici, Horjulu, Kranjski gori, Št. Vidu pri Vipavi in Beli peči po 70., gasilnima društvoma v Srednjivasi pri Kočevji in Cirknici po 60 gld., gasilnim društvom v Staremlogu, Št. Jerneju, Gradcu, Mokronogu, Koprivniku, Dolenji vasi pri Ribnici, Dolenji vasi pri Cerknici, Rakeku, Toplicah, Nemški Loki, Št. Vidu pri Zatičini, Cirkljah pri Krškem in občini Velika Loka po 50 gld., gasilnima društvoma v Svetlem Potoku in Verdu po 30 gld., gasilnemu društvu v Morovcu 20 gld., skupaj 6740 gld.

Anarhisti.

Caseria so usmrtili, ali s tem anarhizmu še niso naredili konca. Izvedelo se je mej drugim, da se pripravljata dve zaroti proti ministerskemu predsedniku Dupuyu na Francoskem. Jedna zarota se je osnovala na Španjskem. Trije anarhisti v Barceloni bili so odbrani, da umore francoskega ministerskega predsednika, ko pride v toplice Vernet-el-Bain. Španjska policija je pa vse poizvedela in naznanila francoski policiji. Druga zarota se je osnovala na Francoskem, ali tudi glede poslednje našli so vse udeležnike.

Dupuy je v toplicah nevarno bolan. Značaj njegove nenadne bolezni se pa nekaj prikriva. Govori se pa, da bolezen izvira iz otravljenja. Anarhisti so ga menda hoteli zastrupiti. Francoska policija pač zasleduje anarhiste, ali posebne sreče pa nima. V Parizu je blizu štiristo dobro plačanih tajnih policijstov, ki imajo pred vsem nalog zasledovati anarhiste. Noben teh uradnikov pa ni bil tako spreten, da bi prišel v kake anarhistične kroge in kaj natančnega poizvedel. Če semtertja kateri pride v dotiko z anarhisti, ali ga naposled anarhisti vodijo za nos. Posebno veliko veselje je bilo, ko je pariška policija dobila na svojo stran nekega krčmarja, pri katerem so se